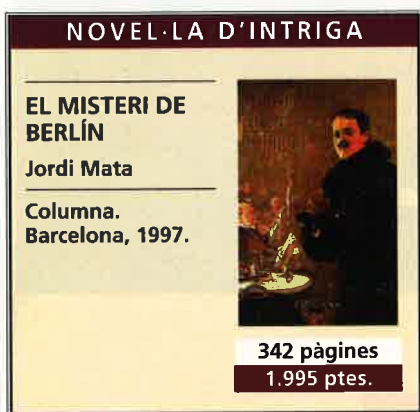

L'encert de Jordi Mata

Amb 'El misteri de Berlín', Mata aconsegueix la novel·la més reeixida d'una rica trajectòria que el situa entre els millors narradors actuals.

Jordi Mata va guanyar fa pocs mesos el premi Sant Jordi de novel·la, el més transcendent per a la pròpia obra a més del millor dotat econòmicament. Però algunes veus van criticar al Principat l'oportunitat d'atorgar el guardó a un desconegut. La pèssima comunicació literària entre germans de llengua tornava a funcionar i, certament, no ens podem sentir orgullosos de la seva ineficàcia. Dir que és un autor desconegut és negar una de les trajectòries més suggestives dels últims temps. Mata ha publicat cinc novel·les en cinc anys i, a més d'altres premis, ha guanyat el Ciutat d'Alzira, sens dubte el segon més prestigiós del País Valencià després dels Octubre, Què passa doncs? Senzillament que ha publicat al País Valencià? Que s'ha fet com a escriptor en un lloc que potser algú pensa molt fàcil o poc competitiu? Els que això opinen no sols no saben res de literatura ni del país que habiten, tampoc no han llegit mai un llibre de Jordi Mata.

Si ho feren, sabrien que l'autor d'*El misteri de Berlín*, flamant premi Sant Jordi del 1996, és un d'aquests escassos escriptors irreductibles, visceral i una mica grafòman, però alhora terri-

blement compromès amb la literatura com una contínua exigència estètica i idealista. La seva obra ens parla de processos de transformació, d'idees per millorar el món a través d'uns personatges d'aparent debilitat que s'han fet com a éssers humans en un univers hostil i, de vegades, terriblement ridícul. Així, Mata es capbussa sovint en la història però la fa servir per als seus interessos: la ironia contra el destí, l'humor contra la maldat, l'aventura contra la paràlisi del temps actual.

I amb *El misteri de Berlín* ha assolit el seu llibre més ambiciós, el que més bé ens mostra el camí escollit. En la conspiració alemanya per al segrest de Marlene Dietrich, que es nega a ser l'estrella que el cinema germànic necessita, hi ha tots aquells elements que un novel·lista somia per demostrar la seva perícia narrativa. L'aventura, la recerca històrica, l'anècdota entre personatges reals, el muntatge i la intriga com a motors de la novel·la. Pocs dubtes podem tenir davant obres com aquesta on es posen sobre la taula les millors armes que la literatura d'aquesta fi de segle té per triomfar: una recerca estètica sense renunciar a l'entreteniment, una profunda immersió en la complexitat sense oblidar que l'únic que hauria d'estar prohibit en literatura és l'avorriment.

La novel·la de Jordi Mata respon a aquests paràmetres. Entreté el lector, li descobreix un món, el del cinema dels anys quaranta, i, a més, li proporciona moltes hores d'excel·lent literatura. Es pot demanar més? Sí, perquè intuïm que aquest escriptor és capaç d'anar més enllà, d'ajustar encara més l'art de la novel·la a les exigències del guió. Mentrestant, no gaudir d'*El misteri de Berlín* sembla el pitjor dels sacrilegis. **Xulio Ricardo Trigo**